

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 และแนวทางพัฒนา
ตามหลักทฤษฎีปาปณิกสูตร ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษา
แบบบูรณาการศีขรภูมิ 2 จังหวัดสุรินทร์
ACADEMIC LEADERSHIP OF ADMINISTRATORS IN THE 21ST CENTURY AND
DEVELOPMENT GUIDELINES BASED ON DUTIYAPAPANIKA SUTTA OF
SCHOOLS IN THE SIKHORAPHUM INTEGRATED EDUCATIONAL
INSTITUTION ADMINISTRATION NETWORK 2
IN SURIN PROVINCE

วิภาพร ทวีศักดิ์¹, ธนู ศรีทอง² และ สถาพร ภาคพรหม³
Wipaporn Tawisak¹, Thanoo Srithong² and Sathaporn Pakprom³
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์¹⁻³
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Surin Campus¹⁻³
E-mail : Wipaporn2102@gmail.com¹

ได้รับบทความ: 15 พฤษภาคม 2567; แก้ไขบทความ: 31 มีนาคม 2568; ตอปรับตีพิมพ์: 3 เมษายน 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศีขรภูมิ 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศีขรภูมิ 2 จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน และ 3) เสนอแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามหลักทฤษฎีปาปณิกสูตร ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศีขรภูมิ 2 เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 157 คน และแบบสัมภาษณ์ มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูป/ คน สถิติที่ใช้ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความถี่ การทดสอบค่าที การทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศีขรภูมิ 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.29, S.D.=0.51, t=18.90)

2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศึกษารัฐ 2 จำแนกตามเพศ ($t=0.42$, $sig.=0.61$) ตำแหน่ง ($t=1.82$, $sig.=0.07$) ขนาดสถานศึกษา ($t=1.30$, $sig.=0.20$) และประสบการณ์ในการทำงาน ($t=1.13$, $sig.=0.32$) ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่าเมื่อเปรียบเทียบแล้วจะแตกต่างกัน

3) แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามหลักทศตียปาปณิกสูตร คือ การอบรม ศึกษาดูงาน และกำหนดนโยบายให้ปฏิบัติงานใช้โดยนำเทคโนโลยีประยุกต์กับจักขุมา การส่งเสริมให้มีการพัฒนาตนเอง และสนับสนุนให้มีการใช้เทคโนโลยี ประยุกต์กับ วิธูโร และการกำกับ ติดตาม สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ประยุกต์กับ นิสสยสัมปันโน

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ผู้บริหารศตวรรษที่ 21, หลักทศตียปาปณิกสูตร, สถานศึกษาแบบบูรณาการ, แนวทางการพัฒนา

Abstract

This research aimed to 1) examine the academic leadership exhibited by administrators within the 21st century of schools in the Sikhoraphum integrated educational institution administration network 2. 2) It also aimed to conduct a comparative analysis of the academic leadership among administrators in the 21st century of schools in the Sikhoraphum integrated educational institution administration network 2, stratified by gender, position, institutional scale, and professional experience. Furthermore, 3) it endeavored to propose frameworks for enhancing the academic leadership of administrators in the 21st century, grounded in the principles delineated in the Dutiyapapanika Sutta, applicable to the schools in the Sikhoraphum integrated educational institution administration network 2. This investigation employed a mixed-methods approach. The research instrument utilized was a questionnaire, which demonstrated an Index of Item-Objective Congruence (IOC) value ranging from 0.67 to 1.00. The participant cohort consisted of 157 school administrators and educators, while the qualitative component included interviews with 9 key informants. The statistical analyses conducted encompassed percentage, mean, standard deviation, frequency, t-test, one-way ANOVA, and content analysis.

The findings of the research indicated that

1) the academic leadership exhibited by administrators within the 21st century of schools in the Sikhoraphum integrated educational institution

administration network 2 was assessed to be at a prominent level overall ($\bar{X}=4.29$, S.D.=0.51, $t=18.90$).

2) The comparative analysis of the academic leadership of administrators in the 21st century of schools in the Sikhoraphum integrated educational institution administration network 2, categorized by gender ($t=0.42$, sig.=0.61), positional status ($t=1.82$, sig.=0.07), institutional size ($t=1.30$, sig.=0.20), and professional experience ($t=1.13$, sig.=0.32) revealed no significant differences, thereby failing to support the hypothesis that such variables would yield distinct outcomes upon comparison.

3) Guidelines for cultivating the academic leadership of executives in the 21st century, in accordance with the principles delineated in the Dutiyapapanika Sutta, encompass training, study excursions, and the formulation of policies intended for execution through the integration of technology into the Chakkuma framework. Fostering self-improvement and endorsing the utilization of technology, as applied to the Vithuro, alongside systematic oversight, serves to engender motivation within the workplace, as articulated in Nissayasampanno.

Keywords: Academic Leadership, 21st Century Executive, Dutiyapapanika Sutta, Integrated Educational Institution, Development Guidelines

บทนำ

มนุษย์เป็นทรัพยากรสำคัญในการขับเคลื่อนการยกระดับการพัฒนาประเทศในทุกมิติไปสู่เป้าหมายการเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วที่ขับเคลื่อนโดยภูมิปัญญาและนวัตกรรมในอีก 20 ปีข้างหน้า จึงจำเป็นต้องมีการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบ โดยจำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพ ซึ่งคนไทยในอนาคตจะต้องมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม มีวินัย โอบอ้อมอารี รักษาศีลธรรมและเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีนิสัยรักการเรียนรู้ มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น การปฏิรูปการเรียนรู้แบบพลิกโฉมในทุกระดับจะช่วยให้ทรัพยากรมนุษย์ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษาและระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561: 30)

ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 นับว่าเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานของสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ซึ่งมีบทบาทในการกำหนดทิศทาง นโยบาย และนำพาสถานศึกษาให้

ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ นอกจากนี้บทบาท หน้าที่ การมีคุณธรรมและประสพการณ์ ทางด้านการบริหารการศึกษาของผู้บริหารยุคใหม่ ยังเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยทำให้สถานศึกษาบรรลุ เป้าหมายและทันสมัยและเหมาะกับการเปลี่ยนแปลงของโลก (กฤษธรา ยองไย, 2561: 37) ทั้งนี้สิ่งที่ จะช่วยให้การพัฒนาสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายได้นั้นคือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา ซึ่งเป็นคุณสมบัติสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานของสถานศึกษาโดย การอาศัยอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหรือความเชื่อมั่นที่มีต่อบุคคลเพื่อใช้ในการปลุกฝังความ สามัคคี ความร่วมมือร่วมใจให้เกิดขึ้นภายในองค์กร เพื่อให้เป็นไปในทิศทางที่ผู้นำหรือผู้บริหาร สถานศึกษาต้องการ เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษา (สมจิตร์ เจริญกร, 2561: 3) ด้วยเหตุนี้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นสิ่งสำคัญในการ ขับเคลื่อนคุณภาพของสถานศึกษา คุณภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตรงตามความเป็นประชากรในศตวรรษที่ 21 (อัษฎาวุธ บุญเกิด และคณะ , 2565: 759)

นอกจากการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในศตวรรษที่ 21 แล้วสิ่งที่ขาดไม่ได้คือ การนำพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้เป็นหลักพื้นฐานในการดำเนินชีวิตรวมไปถึงการบริหารสถานศึกษา ซึ่ง จะช่วยให้สังคมหรือองค์กรดำเนินไปอย่างสันติสุข มีธรรมาภิบาล (พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต), 2540: 261) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้หลักทฤษฎีปาปนิคสูตรมาประยุกต์กับการพัฒนาภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากเป็นหลักธรรมที่เกี่ยวกับการมีวิสัยทัศน์ มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงในการสื่อสารซึ่งเป็น 3 คุณลักษณะสำคัญที่ผู้บริหาร สถานศึกษาจำเป็นต้องมี โดยหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร เป็นพระสูตรที่ปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎก พระสุตตันตปิฎก เล่มที่ 12 ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วย จักขุมา คือมีปัญญามองการณ์ไกล มีความสามารถในการวางแผน มีทักษะการมอบหมายงานตามความสามารถของ บุคคล วิจฺโร คือสามารถจัดการธุระได้ดี มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในงานที่ตนเองปฏิบัติ และนิสสยสัม ปันโน คือการพึ่งพาอาศัยผู้อื่นได้ เพราะเป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี (พระเมธีธรรมาภรณ์ (ประยูร ธมม จิตโต), 2538: 28-29) ทั้งนี้ จักขุมา เป็นการมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร สามารถมอบหมายงานให้แก่ผู้ อยู่ใต้บังคับบัญชาได้อย่างเหมาะสม วิจฺโร มีความเชี่ยวชาญในงานที่ปฏิบัติ มีธรรมาภิบาลเป็นนัก บริหารจัดการที่ดี และนิสสยสัมปันโน เป็นความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีการสื่อสารองค์กรที่ ดี ซึ่งจะทำให้ผลงานที่ได้มีคุณภาพ ซึ่งนั่นคือหลัก 3 ข้อนี้ถือว่าเป็นคุณสมบัตินักบริหารที่ดี หาก รวมกันได้จะเป็นภูมิคุ้มกันในการบริหารจัดการองค์กรให้ประสบความสำเร็จได้ด้วยความสำเร็จ

การจัดการศึกษาในปัจจุบันการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษายังไม่สามารถ จัดการศึกษาที่สนองต่อความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติได้ อีกทั้งยังไม่ สามารถบรรลุตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้ ส่งผลให้คุณภาพการศึกษาลดลง ไม่สอดคล้องกับ

วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ทั้งนี้ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำทางวิชาการนั้นคือผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการบริหารของตนให้เหมาะสมกับการเป็นผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 และส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้ ตลอดถึงส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่ประเทศชาติต้องการ (ปาริชาติ ชัดิกันทา และศิริพงษ์ เสาภายน, 2566: 421-432)

โรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศีขรภูมิ 2 เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นตามประกาศสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการให้สอดคล้องกับภารกิจในสภาวะการณ์ปัจจุบัน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 และโรงเรียนในสังกัดภายใต้หลักธรรมาภิบาลเกิดความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ประกอบด้วยโรงเรียน 21 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 6 โรงเรียน และเป็นโรงเรียนขนาดกลาง 15 โรงเรียน ซึ่งเป็นสถานที่ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เนื่องจากจำนวนโรงเรียนและสภาพพื้นฐานของโรงเรียนมีความเหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 และแนวทางพัฒนาตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศีขรภูมิ 2 จังหวัดสุรินทร์ เพื่อให้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศีขรภูมิ 2 จังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศีขรภูมิ 2 จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน
3. เพื่อเสนอแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศีขรภูมิ 2 จังหวัดสุรินทร์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากร เป็นบุคลากรในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศีขรภูมิ 2 จังหวัด สุรินทร์ ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 21 คน และครู จำนวน 203 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการกำหนดขนาดตามตารางเครชชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วน ด้วยวิธีการจับสลาก ซึ่งได้เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 21 คน และครู จำนวน 136 คน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 รูป/คน โดยการเลือกแบบเจาะจงซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้มีความรู้ด้านหลักพุทธธรรม ด้านบริหารสถานศึกษา และด้านบริหารการศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 2 ชนิด คือ แบบสอบถาม เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศีขรภูมิ 2 จังหวัดสุรินทร์ และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เรื่องแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามหลักทฤษฎีปาปนิสสูตร ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศีขรภูมิ 2 จังหวัดสุรินทร์

2.2 การสร้างเครื่องมือ

สร้างแบบสอบถาม โดยศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ยกร่างแบบสอบถาม จากนั้นตรวจสอบความถูกต้องด้วยการเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน แล้วนำแบบสอบถามไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งในแต่ละข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 จากนั้นทดลองใช้แบบสอบถาม (Try out) นำมาหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.31-0.87 และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.98 จากนั้นจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บข้อมูล

สร้างแบบสัมภาษณ์ ด้วยการยกร่างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยนำผลการศึกษาจากคำถามในแบบสอบถามที่มีระดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในแต่ละด้านนำมาเป็นประเด็นปัญหาในการสร้างแบบสัมภาษณ์ เสนอต่ออาจารย์ที่ควบคุมวิทยานิพนธ์ นำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ จัดพิมพ์เครื่องมือแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ดำเนินการโดยขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตศึกษา และนำส่งหนังสือและแบบสอบถามถึงกลุ่มตัวอย่างด้วยการลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยตนเอง

การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ดำเนินการโดยขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตศึกษา นำส่งหนังสือพร้อมแบบสัมภาษณ์ ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่นัดหมาย รวบรวมข้อมูลที่ได้นำมาจำแนกและเรียบเรียงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม โดยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้การหาค่าร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศัขรภูมิ 2 จังหวัดสุรินทร วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ t-test (One samples) และเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศัขรภูมิ 2 จังหวัดสุรินทร จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน วิเคราะห์โดยทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างจะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของ Scheffé

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศัขรภูมิ 2 จังหวัดสุรินทร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.51, $t = 18.90$) มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยที่สูงสุด 3 ลำดับ คือ ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.54, $t = 19.87$) มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ด้านการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้ระบบเทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.60, $t = 17.37$) มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ด้านการสร้างเครือข่ายและการทำงานเป็นทีมในศตวรรษที่ 21 ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.57, $t = 18.15$) มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และด้านทักษะการใช้ภาษาและการสื่อสารของผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.60, $t = 12.32$) มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศัขรภูมิ 2 จังหวัดสุรินทร มีสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศัขรภูมิ 2 จังหวัดสุรินทร มีความแตกต่างกันเมื่อจำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน จากการดำเนินการวิจัยมีผลการวิจัย ดังนี้

ตารางที่: 1 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียน
ในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศีขรภูมิ 2 จังหวัดสุรินทร์

ที่	รายการจำแนก	n=151	
		t	Sig.
1	เพศ	0.42	0.61
2	ตำแหน่ง	1.82	0.07
3	ขนาดสถานศึกษา	1.30	0.20
4	ประสบการณ์ในการทำงาน	1.13	0.32

จากตารางที่ 1 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศีขรภูมิ 2 จังหวัดสุรินทร์ เมื่อจำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

3. แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามหลักทฤษฎี ปาปณิกสูตร ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศีขรภูมิ 2 จังหวัดสุรินทร์ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 รูป/คน มีผลการสัมภาษณ์ อาทิ เช่น พระเอกชัย ชยเมธี (26 กันยายน 2566) ผู้อำนวยการโรงเรียนสุวรรณวิจิตรวิทยา ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามหลักทฤษฎีปาปณิกสูตร ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามหลักทฤษฎีปาปณิกสูตร โดยการอบรมพัฒนาในด้านต่าง ๆ ประยุกต์กับ จักขุมา และส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาตนเองโดยการเรียนรู้จากสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ และมีการนิเทศติดตามผลเป็นระยะ ๆ ประยุกต์กับ วิฐโร นอกจากนี้ ดร.พรณภัส บุญแก้ว (7 พฤศจิกายน 2566) ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเปரியง ได้ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า ในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามหลักทฤษฎีปาปณิกสูตรนั้น ควรมีศึกษาดูงานผู้ที่มีความสามารถด้าน ประยุกต์กับ วิฐโร สร้างแรงจูงใจทางบวก ประยุกต์กับ นิสสยสัมปันโน ศึกษาต่อเฉพาะด้าน ประยุกต์กับ จักขุมา จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการ ประยุกต์กับ นิสสยสัมปันโน และจัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติผู้บริหารที่มีผลการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ประยุกต์กับ นิสสยสัมปันโน

ผู้วิจัยนำผลการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 รูป/คน มาสร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหา และหาค่าความถี่ของเนื้อหาและการประยุกต์กับหลักทฤษฎีปาปณิกสูตร และได้ผลการวิจัยแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามหลักทฤษฎีปาปณิกสูตร ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศีขรภูมิ 2 จังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ ควรมีการ

จัดอบรมการและส่งเสริมให้ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองโดยมีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ มีการศึกษาจากหน่วยงานหรือบุคคลต้นแบบ ซึ่งสามารถประยุกต์ได้กับ จักขุมา ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารพัฒนาตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย ส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อเฉพาะด้าน และการกำหนดนโยบายให้ผู้บริหารฝึกทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องรวมถึงทักษะทางภาษาและทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ประยุกต์ได้กับ วิจิโร ควรมีการกำหนดนโยบายและส่งเสริมให้ผู้บริหารมีทักษะในการนิเทศติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลรวมไปถึงนำระบบเทคโนโลยีมาช่วยให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพ ประยุกต์กับ จักขุมา วิจิโร และนิสสัยสัมพันธ์โน ควรส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์กับภาระงานที่ปฏิบัติ ประยุกต์กับ วิจิโร ควรส่งเสริมให้ใช้ระบบเทคโนโลยีในการสร้างและพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ ประยุกต์กับ จักขุมา และนิสสัยสัมพันธ์โน ควรมีการจัดหาสื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพียงพอ และเหมาะสม ประยุกต์กับ จักขุมา ควรมีการจัดการประชุมแลกเปลี่ยนเชิงวิชาการ ประยุกต์กับ นิสสัยสัมพันธ์โน ควรกำหนดนโยบายให้มีการวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนากระบวนการในการบริหารสถานศึกษา ประยุกต์กับ จักขุมา และควรส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในทางบวกเพื่อให้ผู้บริหารมีกำลังใจในการปฏิบัติงาน ประยุกต์กับ นิสสัยสัมพันธ์โน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศึกษารัฐ 2 จังหวัดสุรินทร์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศึกษารัฐ 2 ให้ความสำคัญการพัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาที่ตนเองปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริฉัตร รัตนสุวรรณ และตรัยภูมินทร์ ตรีศรีสุวรรณ (2565: 2220) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ได้ตั้งประเด็นศึกษาไว้ 5 ด้าน คือ การมีวิสัยทัศน์เท่าทันการเปลี่ยนแปลง การปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะชีวิต การใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาองค์กร และการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ในภาพรวมทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก และธนพัฒน์ ลิ้มไพบูลย์ (2564: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ได้ตั้งประเด็นศึกษาไว้ 5 ด้าน คือด้านวิสัยทัศน์เพื่อการเปลี่ยนแปลง ด้านความร่วมมือ ด้านจินตนาการและนวัตกรรม ด้านการสื่อสารและด้านความยืดหยุ่น ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของ

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ในภาพรวม ทั้ง 5 ด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ซึ่งในการวิจัยได้ตั้งประเด็นศึกษาไว้ 12 ด้าน คือ ด้านการมี วิทยุทัศน์ของผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะการใช้ภาษาและการสื่อสารของผู้นำทาง วิชาการในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ด้านการกำหนด เป้าหมาย วิทยุทัศน์ และพันธกิจ ด้านวิชาการในศตวรรษที่ 21 ด้านการบริหาร หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 ด้านการพัฒนาสื่อ สารสนเทศ และเทคโนโลยีด้านวิชาการในศตวรรษที่ 21 ด้านการ สร้างเครือข่ายและการทำงานเป็นทีมในศตวรรษที่ 21 ด้านการพัฒนาวิชาชีพด้านวิชาการในศตวรรษ ที่ 21 ด้านส่งเสริมการวิจัยและสร้างนวัตกรรมการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านการนิเทศเพื่อประเมิน การจัดการเรียนการสอนด้วยระบบเทคโนโลยี และด้านการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้ระบบเทคโนโลยี ผลการวิจัยในครั้งนี้และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีความสอดคล้องกันแม้ว่าจะ เป็นการเก็บข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถามที่มีประเด็นการศึกษาและประเด็นรายข้อแตกต่างกัน นั้น อาจกล่าวได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 มีสภาพใกล้เคียงกันแม้จะอยู่ใน พื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน

2. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนใน เครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศีรภูมิ 2 จังหวัดสุรินทร์ เมื่อจำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตาม สมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบ บูรณาการศีรภูมิ 2 ที่มีเพศ ตำแหน่ง ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน ได้รับการพัฒนาและมีทักษะในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี รวมไปถึงผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจ บทบาทและแสดงออกถึงภาวะผู้นำทางวิชาการได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ สมมาตร สุวรรณขำ และศุทธิพงศ์ ภูวรัชรานนท์ (2565: 91) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับ สรรเพชญ ไตรรงค์ (2564: 151) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับ ธนิต รัตนศักดิ์ดา (2565: 69) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนก

ตามขนาดโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งนั่นอาจแสดงให้เห็นได้ว่าแม้ว่าพื้นที่ในการวิจัยต่างกัน ประเด็นในการศึกษาต่างกัน ประชากรและกลุ่มตัวอย่างต่างกัน ไม่ได้ส่งผลต่อระดับสภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ในการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่างานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาจึงทำให้ผู้บริหารให้ความสำคัญ รวมไปถึงสามารถแสดงออกถึงการมีภาวะผู้นำทางวิชาการได้อย่างชัดเจน

3. แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามหลักทฤษฎี ปาปณิกสูตร ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศีลธรรม 2 จังหวัดสุรินทร์ มีแนวทางในการพัฒนา คือ ควรมีการจัดอบรมการและส่งเสริมให้ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองโดยมีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ มีการศึกษาดูงานจากหน่วยงานหรือบุคคลต้นแบบ ซึ่งสามารถประยุกต์ได้กับ จักขุมา ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารพัฒนาตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย ส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อเฉพาะด้าน และการกำหนดนโยบายให้ผู้บริหารฝึกทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องรวมถึงทักษะทางภาษาและทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ประยุกต์ได้กับ วิธูโร ควรมีการกำหนดนโยบายและส่งเสริมให้ผู้บริหารมีทักษะในการนิเทศติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล รวมถึงนำระบบเทคโนโลยีมาช่วยให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพ ประยุกต์กับ จักขุมา วิธูโร และนิสสัยสัมปโน ควรส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์กับภาระงานที่ปฏิบัติ ประยุกต์กับ วิธูโร ควรส่งเสริมให้ใช้ระบบเทคโนโลยีในการสร้างและพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ ประยุกต์กับ จักขุมา และนิสสัยสัมปโน ควรมีการจัดหาสื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพียงพอและเหมาะสม ประยุกต์กับ จักขุมา ควรมีการจัดการประชุมแลกเปลี่ยนเชิงวิชาการ ประยุกต์กับ นิสสัยสัมปโน ควรกำหนดนโยบายให้มีการวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนากระบวนการในการบริหารสถานศึกษา ประยุกต์กับ จักขุมา และควรส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในทางบวกเพื่อให้ผู้บริหารมีกำลังใจในการปฏิบัติงาน ประยุกต์กับ นิสสัยสัมปโน ซึ่งสอดคล้อง พระมหาอาคม อตถเมธี และพระมหาจักรพล สิริธโร (2565: 7) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำตามหลักทฤษฎีปาปณิกสูตรของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักทฤษฎีปาปณิกสูตรของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดเลย ด้านจักขุมา ความเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล คือ ผู้บริหารควรกำหนดทิศทางการศึกษาให้ชัดเจน นำหลักสูตรของชาติมาประยุกต์ใช้กับหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ และควรกำหนดทิศทางจากหน่วยงานอื่นมาปรับใช้ เช่นเดียวกับ สิริฉัตร รัตนสุวรรณ และตรัยภูมิพันธ์ ตรีตรีศวร (2565: 2222) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาองค์กร คือ ควรพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และพัฒนาความรู้กับบุคลากรเพื่อให้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีให้เหมาะสมกับงานวิชาการ เช่นเดียวกับ ธนิต

รัตนศักดิ์ดา (2565: 71-72) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ สรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้ 1) ควรส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนมีบทบาทในการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษา 2) ควรสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และให้รางวัลเพื่อเป็นกำลังใจ 3) ควรมีการยกย่อง ชมเชย บุคลากรที่ประสบความสำเร็จ โดยการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ตามสื่อต่าง ๆ และให้บุคลากรที่ประสบความสำเร็จได้ขยายผลการดำเนินงานภายในสถานศึกษา เช่นเดียวกับ ปวีณา บุทธิจักร (2564: 222) ได้วิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร ได้แก่ 1) ควรมีการศึกษาดูงานของผู้บริหารในองค์กรที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ 2) มีการนิเทศติดตาม สนับสนุนให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพ 3) จัดให้มีกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติการสอนที่ดี 4) จัดทำแผนการพัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนาวิชาชีพครู ส่งเสริมและมอบหมายให้ครูจัดทำแผนพัฒนาวิชาชีพพร้อมกับการจัดอบรมพัฒนาวิชาชีพครู พร้อมกับจัดหาวัสดุอุปกรณ์และแหล่งความรู้ทางวิชาชีพครู เช่นเดียวกับ พิชญ์พิชา จันทา (2563: 101) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก ผลการวิจัยพบว่า แนวทางใช้กระบวนการวิจัยเพื่อค้นคว้าเทคนิควิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับเนื้อหาการเรียนรู้และระดับชั้นของผู้เรียน สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน วางแผนและกำหนดแนวทางการทำวิจัย จัดทำคู่มือและการทำวิจัยในชั้นเรียนทุกภาคเรียน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนมีความรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1 และเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศึกษานิเทศก์เขต 2 สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย กิจกรรม หรือการติดตามการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 โดยอาศัยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง ประเมินผลการปฏิบัติงาน และพัฒนาการแลกเปลี่ยนให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ด้วยวิธีการที่หลากหลายโดยอาศัยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย

3. ขอเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 3.1 ควรมีการศึกษาวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 โดยประยุกต์ใช้กับหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ด้านทักษะการใช้ภาษาและการสื่อสารของผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21
- 3.2 ควรมีการศึกษากระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 โดยประยุกต์ใช้กับหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ด้านทักษะการใช้ภาษาและการสื่อสารของผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

- กฤษธรา ยองโย. (2561). *ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21*. การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานการวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ธนพัฒน์ ลิ้มไพบูลย์. (2564). “ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี”. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ธนิต รัตนศักดิ์ดา. (2565). “ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2”. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกริก.
- ปวีณา บุทธิจักร์. (2564). “ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21”. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปาริชาติ ขัดกันทา และศิริพงษ์ เสาถยาน. (2566). “ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามทัศนะของครูในเขต ดินแดง-ห้วยขวาง สังกัดกรุงเทพมหานคร”. *วารสาร มจร อุบลปริทรรณ*. 8(1): 421-432.
- พัชญ์พิชา จันทา. (2563). “แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก”. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2540). *ภาวะผู้นำ*. กรุงเทพฯ: ธรรมสภา.
- พระมหาอาคม อุดมเมธี และพระมหาจักรพล สิริโร. “การศึกษาภาวะผู้นำตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตรของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดเลย”. *วารสารวิจัยศรีล้านช้าง*. 2(5): 7.
- พระเอกชัย ชยเมธี. (26 กันยายน 2566). ผู้อำนวยการโรงเรียนสุวรรณวิจิตรวิทยา. สัมภาษณ์.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2538). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580). 13 ตุลาคม 2561. *ราชกิจจานุเบกษา* เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก หน้า 30.

สิริฉัตร รัตนสุวรรณ และตริยภูมิษฐ์ ตริตีศวร. (2565). “ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2”. *การประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 13*. สงขลา: มหาวิทยาลัยมหาดใหญ่.

สรรเพชญ ไตรรงค์. (2564). “ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ”. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สมจิตร เจริญกร. (2561). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในองค์กร. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 3(2): 3.

สมมาตร สุวรรณคำ และศรุตพงศ์ ภูวธีรวรานนท์. (2565). “ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3”. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา*. 4(1): 91.

อัษฎาวุธ บุญเกิด และคณะ. (2565). “แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3”. *มจร อุบลปริทรรศน์*. 7(3): 759.

พรณัฏฐ บุญแก้ว. (7 พฤศจิกายน 2566). ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเป็เรียง. สัมภาษณ์.